

Waarde van Beeld, Beeld van Waarde

De economische waarde van beeld in Nederland

Federatie
Beeldrechten

Gegevens uit: Waarde van beeld, beeld van Waarde (2023)
Auteurs: dr. Walter J.J. Manshanden en dr. Paul Rutten

De Federatie Beeldrechten is een samenwerkingsverband tussen auteursrechtenorganisatie Pictoright en de zeven beroepsorganisaties die de belangen van ontwerpers, illustratoren, fotografen, fotojournalisten en beeldend kunstenaars behartigen. Binnen de federatie zetten zij zich samen in voor een betere auteursrechtelijke positie van deze makers.

Deelnemende organisaties:

Beroepsvereniging van Beeldende Kunstenaars (BBK)
Beroepsorganisatie Nederlandse Ontwerpers (BNO)
BOK Beroeps Organisatie Kunstenaars
Dutch Photographers (DuPho)
Kunstenbond
Nederlandse Vereniging van Journalisten / Nederlandse Vereniging van Fotojournalisten (NVJ/NVF)
Pictoright
Platform Beeldende Kunst (Platform BK)

Contact:

e: federatiebeeldrechten@pictoright.nl
t: +31(0)20 589 1863
w: federatiebeeldrechten.nl

Infographic: Point Information Design
Vormgeving: 75B
Drukwerk: Drukkerij Tripiti

Waarde van beeld, beeld van waarde

Een onderzoek in opdracht van de
Federatie Beeldrechten

De toegenomen waarde van beeld

Hoewel duidelijk is dat het gebruik van beeld binnen de samenleving alleen maar is toegenomen, blijft een toename van de waardebepaling tot op heden achterwege.

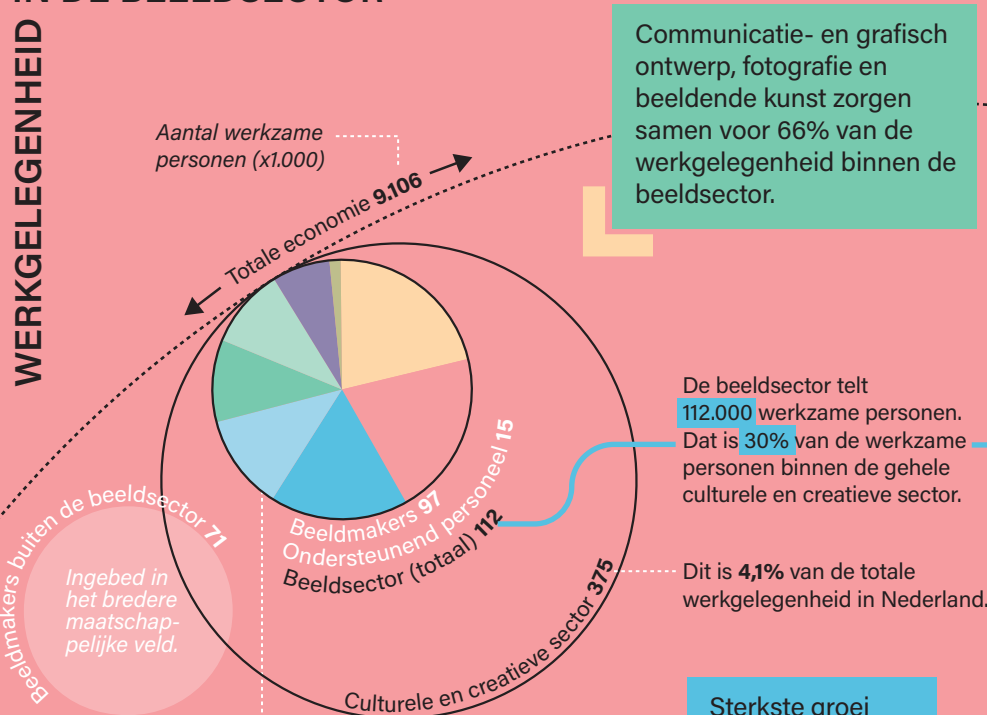
De Federatie Beeldrechten is, met het oog op haar doelstelling, geïnteresseerd in een waardebepaling van beeld in de huidige maatschappij. Beeld is overal in de samenleving, in tal van vormen, soorten en maten. Beeldmakers vormen samen de meest diverse sector in de creatieve industrie. Van conceptueel kunstenaar tot trouwfotograaf, van kinderboekenillustrator tot ruimtelijk ontwerper. Hoe vertaalt zich dat in de cijfers in Nederland?

We hebben twee onafhankelijke onderzoekers gevraagd hier onderzoek naar te doen op basis van data van het CBS en LISA: dr. Walter J.J. Manshanden (NEO Observatory, Rotterdam) en dr. Paul Rutten (Paul Rutten Onderzoek). De uitkomsten van dit onderzoek dienen als stevige basis voor de verdere ontwikkeling van strategie en beleid van de Federatie Beeldrechten en de aangesloten organisaties.

De belangrijkste resultaten van het onderzoek worden in deze factsheet samengevat. Het volledige rapport is te vinden op federatiebeeldrechten.nl.

IN DE BEELDSECTOR

WERKGELEGENHEID

Communicatie- en grafisch ontwerp, fotografie en beeldende kunst zorgen samen voor 66% van de werkgelegenheid binnen de beeldsector.

De beeldsector telt 112.000 werkzame personen. Dat is 30% van de werkzame personen binnen de gehele culturele en creatieve sector.

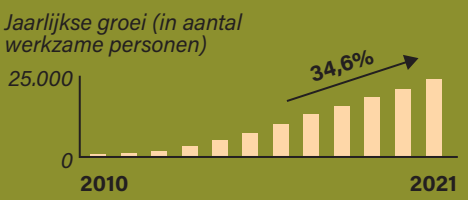
Dit is 4,1% van de totale werkgelegenheid in Nederland.

Sterkste groei werkgelegenheid bij communicatie- en grafisch ontwerp.

De beeldsector bestaat uit verschillende **bedrijfstakken** die gedefinieerd zijn aan de hand van de standaard-bedrijfsindeling (SBI, CBS en KvK). Deze zijn als volgt:

Aantal werkzame personen (x1.000) per bedrijfstak* (2021):

- Communicatie- en grafisch ontwerp **23,7**
- Fotografie **22,9**
- Beeldende kunst **19,5**
- Architecten **13,4**
- Interieur- en ruimtelijk ontwerp **11,4**
- Industrieel en productontwerp **11,0**
- Reclamebureaus** **8,3**
- Interieurarchitecten **1,6**

*Illustratoren hebben geen eigen SBI-code en zijn in dit onderzoek helaas geen aparte bedrijfstak. Deze beroepsgroep is echter wel vertegenwoordigd binnen de bovengenoemde bedrijfstakken.

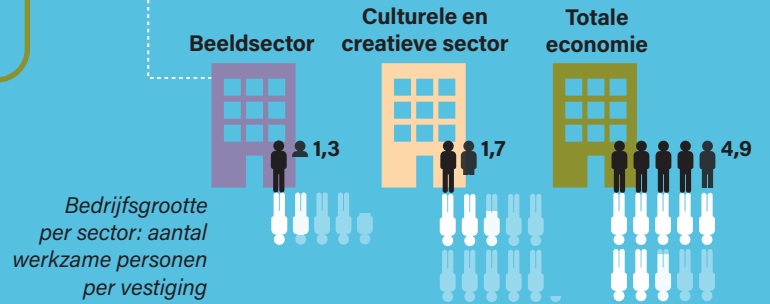
**Schatting van het aantal beeldmakers werkzaam bij reclamebureau's.

KENMERKENDE KLEINSCHALIGHEID

BEDRIJFVIGHEID EN

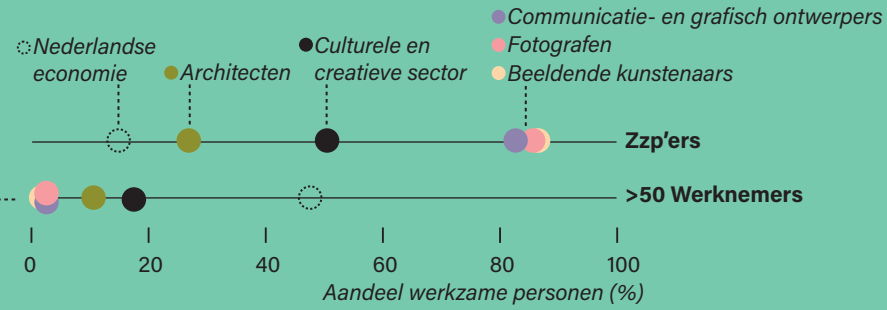
Deze 30% werkzame professionals werkt bij bijna 40% van alle bedrijven in de culturele en creatieve sector. De gemiddelde **bedrijfsomvang** in de beeldsector is dus 1,3 persoon per vestiging. Dat is **kleiner** dan de gemiddelde bedrijfsomvang van de gehele culturele en creatieve sector (1,7).

Kleinschaligheid is kenmerkend, verdere schaalverkleining vrijwel onmogelijk.

Sinds 2010 is er sprake van **schaalverkleining** in de beeldsector, de culturele en creatieve sector en de gehele economie. Deze trend zwakt af in de beeldsector, omdat de economische ondergrens van schaalverkleining is bereikt.

Fotografen en kunstenaars het vaakst zzp'er, architecten het minst vaak.

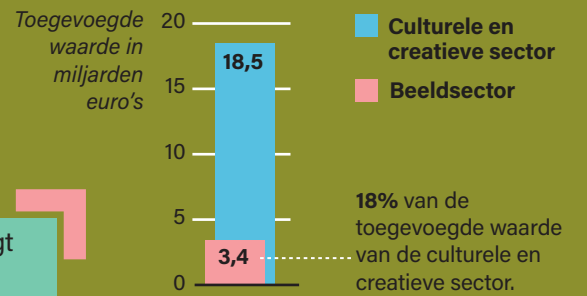

Relatief weinig werkzame personen uit de beeldsector werken bij grote bedrijven (> 50 werknemers).

LOOPT ACHTER BIJ DE MAATSCHAPPELIJKE WAARDE

VERDIENVERMOGEN BEELDSECTOR

Deze 30% werkzame personen zijn verantwoordelijk voor 3,4 miljard toegevoegde waarde van de beeldsector: dat is ruim 18% van de toegevoegde waarde van de gehele culturele en creatieve sector. Dat betekent dat het **verdienvermogen** van de beeldsector verhoudingsgewijs laag is: beeldbedrijven zijn minder in staat de waarde die ze creëren te verzilveren dan de culturele en creatieve sector in het algemeen.

De beeldsector voegt jaarlijks €3,4 miljard waarde toe aan de Nederlandse economie.

Conclusies

Waarde van Beeld, Beeld van Waarde

- De beeldsector is verantwoordelijk voor een groot aandeel in zowel de werkgelegenheid als de toegevoegde waarde van de creatieve sector.
- Beeldmakers zijn niet alleen werkzaam binnen de beeldsector maar in meerdere sectoren erbuiten en zijn daarmee stevig ingebed in de Nederlandse economie.
- Het verdienvermogen hapert. De beeldsector heeft moeite om de waarde die ze levert te verzilveren.
- De grote hoeveelheid zzp'ers (kleinschaligheid) in de beeldsector en ontwikkelingen in het digitale domein zijn mogelijke oorzaken voor het achterblijvend verdienvermogen.
- Regelingen voor een adequate vergoeding voor het gebruik van beeld in het digitale domein zullen het verdienvermogen positief beïnvloeden.